

Dargovský priesmyk

roky 1944 až 1945

Východné Slovensko sa vďaka blízkosti východného frontu ako prvé dočkalo vytúženej slobody. Druhý ukrajinský front sa v rámci Karpatsko-duklianskej operácie po prechode hlavného karpatského hrebeňa pri Svidníku zasekol a iniciatívu prevzali vojská 4. ukrajinského frontu zapojené do Karpatsko-užhorodskej operácie. Najťažšie boje osloboditelia v ceste na západ zažili pri prechode Slanských vrchov, keďže museli prekonať sústredenú nemeckú obranu Dargovského priesmyku.

Pretláčením frontovej línie cez pohraničný hrebeň Východných Karpát boje pokračovali a posun frontovej línie bol veľmi pomalý a ťažký. Od 6. októbra 1944 museli prejsť viac ako tri mesiace, kým sa podarilo oslobodiť mesto Svidník ležiaci necelých 20 kilometrov od Duklianskeho priesmyku. Iniciatíva v oslobodzovaní východného Slovenska sa preto presunula na frontovú líniu, kde útočili vojská 4. ukrajinského frontu.

Veľké boje prebiehali aj na krajnom severovýchode Slovenska a najvýchodnejšia

slovenská obec Nová Sedlica bola oslobodená 24. októbra 1944. Urputnosť bojov v Poloninách dokumentujú početné povojnové nálezy vojenských artefaktov a smutným svedkami bojov z jesene 1944 sú drobné kopčeky v lese, pod ktorými sú uložené telesné pozostatky padlých vojakov. Vyvrcholením Karpatsko-užhorodskej operácie bolo neskôr oslobodenie veľkej časti východného Slovenska.

V ďalšom postupe oslobodzovacích vojsk smerom na západ bolo treba prekonať silnú

Dargovský priesmyk

nemeckú obranu vybudovanú v Slanských a Zemplínskych vrchoch. Sily útočiacich sovietskych vojsk sa rozložili. Časť úderného zoskupenia sa snažila obísť horskú prekážku zo severu a údolím rieky Tople preniknúť k Prešovu a južná vetva útočila cez Trebišov a hlboko vklesnuté sedlo pri Slanci. Hlavná

silu útoku bola vedená stredom v najpriamejšom smere na Košice.

Posunom frontu k Slanským vrchom sa do zlej situácie dostali miestne dediny. V nedeľu 26. novembra nacisti evakovali obyvateľov Bačkova a začali podpaľovať ich domy. Dedinčania však svoj majetok bránili,

Park bojovej techniky v areáli vo Vojenskom historickom múzeu vo Svidníku

